

Національний
банк України

Збирання та поширення статистики кредитів МСП за ознакою пов'язаності

Департамент статистики та звітності

Київ, вересень 2019

Головне

Історія

- Отримання звітності МСП запроваджено з жовтня 2017 року у файлах звітності D5X в частині залишків за кредитами та F4X в частині нових кредитів та ставок за ними.
- Суб'єкти господарської діяльності було розділено на 4 категорії, враховуючи поточні системи класифікації МСП банками, норми Господарського кодексу та міжнародні стандарти.
- Дані по МСП базуються на інформації про розмір позичальника.
- Статистичні дані за кредитами МСП та ставками за ними доступні на сайті НБУ в XLS форматі та через API.

Поточний стан

- З початку 2019 року відповідно до європейських стандартів* започатковано збирання кредитів МСП за ознакою пов'язаності.
- Це дає змогу відокремити кредити малому та середньому бізнесу, що входить до бізнес груп (по суті мова йде про кредитування бізнес групи), від кредитів бізнесу, що є малим або середнім по суті.
- Наразі завершено тестовий період формування та подання такої звітності. Інформація щодо МСП (починаючи з лютого 2019 року) виділена окремо та опублікована в рубриках розділу «Статистика» – «Статистика фінансового сектору» - «Кредити МСП» і «Процентні ставки за новими кредитами МСП» в XLS форматі в розрізі валют.
- До кінця року статистичні дані по МСП за ознакою пов'язаності будуть доступні у форматі відкритих даних (через API) в усіх наявних розрізах.

* Eurostat. Statistics on small and medium-sized enterprises
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_small_and_medium-sized_enterprises

Джерела інформації про кредитування МСП

Джерела даних для складання статистики кредитів МСП

Статистична звітність банків *

Періодичність

1.

Файл D5X

Дані про кредити (за класифікаціями видів кредитів та контрагентів)

Щомісячна

2.

Файл F4X

Дані про суми і процентні ставки за наданими кредитами та залученими депозитами (за класифікаціями контрагентів і рахунків)

Щомісячна

* Реєстр показників статистичної звітності відповідно до Правил №120

Поширення інформації про кредити МСП на сайті НБУ

Розділ «Статистика. Статистика фінансового сектора»	Періодичність	Строк опублікування
1. <i>Грошово-кредитна статистика</i> Кредити МСП	Щомісячна	До 26 числа після звітного місяця
2. <i>Статистика фінансових ринків</i> Процентні ставки за новими кредитами МСП	Щомісячна	До 26 числа після звітного місяця

Розрізи інформації щодо МСП, яка надається до НБУ, зокрема:

- 1 Валюти: гривня, долар, євро тощо
- 2 Строки погашення: на вимогу, до 1 року, від 1 року до 5 років (з розбивкою) та більше 5 років
- 3 Сектори економіки: нефінансові, фінансові корпорації, домашні господарства (ФОП)
- 4 Види діяльності (залишки – за розділами, нові кредити – за секціями)
- 5 Регіони: всі області України (без ТОК Крим і частини зони проведення АТО)
- 6 Класи боржника (відповідно до Положення №351)
- 7 Види забезпечення кредиту (нерухоме майно та інші)
- 8 Ознака пов'язаності (належності контрагента до групи пов'язаних контрагентів або до групи юридичних осіб під спільним контролем)

Сегментація суб'єктів господарювання за розміром

Суб'єкти господарювання розподіляються за розміром залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік (з урахуванням вимог статті 55 Господарського кодексу України)

Ознака за розміром	Річний дохід від будь-якої діяльності, євро	Кількість працівників
Суб'єкт великого підприємництва	більше 50 млн.	більше 250
Суб'єкт середнього підприємництва	до 50 млн	до 250
Суб'єкт малого підприємництва (крім мікропідприємництва)	до 10 млн.	до 50
Суб'єкт мікропідприємництва	500 тис. – 2 млн.	до 10
	50 тис. – 500 тис.	до 10
	до 50 тис.	до 10

Розподіл МСП за ознакою пов'язаності

Визначення ознаки пов'язаності

Ознака	Визначення *	Розподіл за параметром належності до групи пов'язаних контрагентів або до групи юридичних осіб під спільним контролем (F074)
Пов'язані (входять до груп пов'язаних контрагентів)	Контрагент контролюється іншим підприємством (вітчизняним або іноземним), та/ або він контролює інше підприємство	Контрагент/ пов'язана з банком особа входить до групи юридичних осіб під спільним контролем Контрагент/ пов'язана з банком особа входить до групи пов'язаних контрагентів
Непов'язані (не входять до груп пов'язаних контрагентів)	Контрагент не контролюється іншим підприємством, і в той же час він не контролює інше підприємство	Контрагент/ пов'язана з банком особа не входить до групи юридичних осіб під спільним контролем/ до групи пов'язаних контрагентів відповідно до Положення № 351

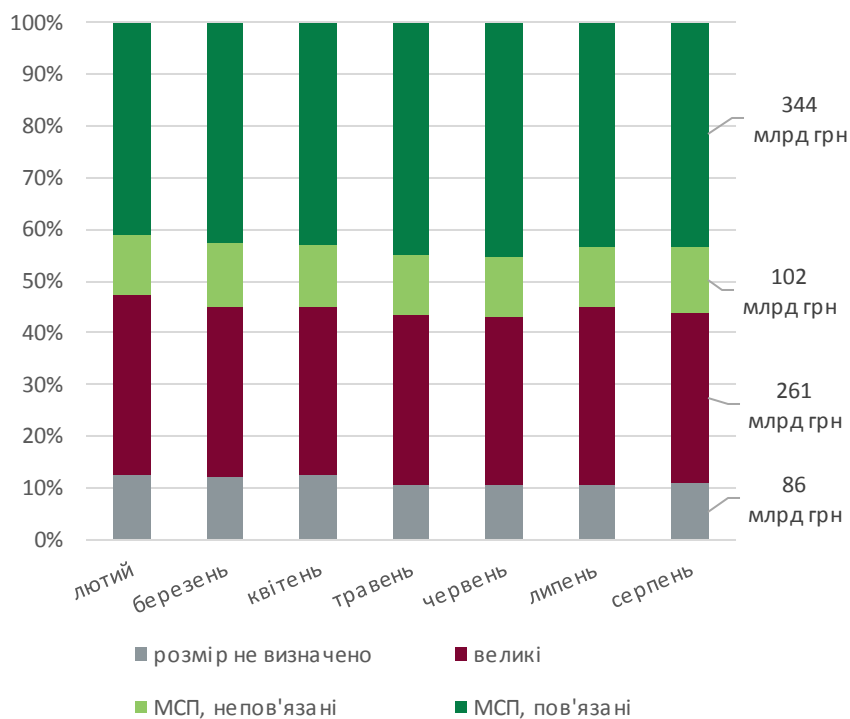
* Eurostat. Statistics on small and medium-sized enterprises. Breaking down the population into independent and dependent enterprises https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_small_and_medium-sized_enterprises#Breaking_down_the_population_into_independent_and_dependent_enterprises.

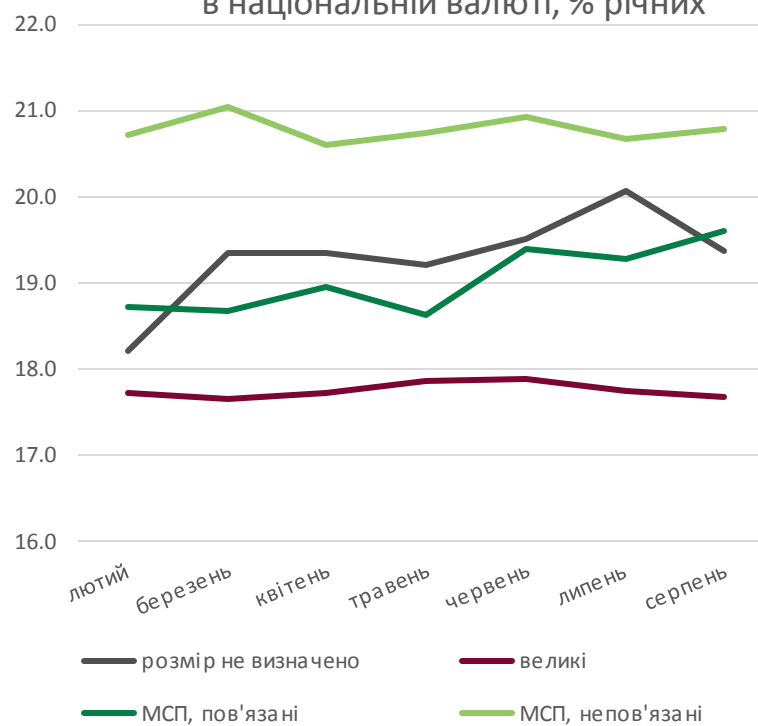
***Окремі показники МСП за
ознакою пов'язаності: приклад***

Кредити корпоративному сектору *

Структура залишків коштів за кредитами корпоративному сектору, %

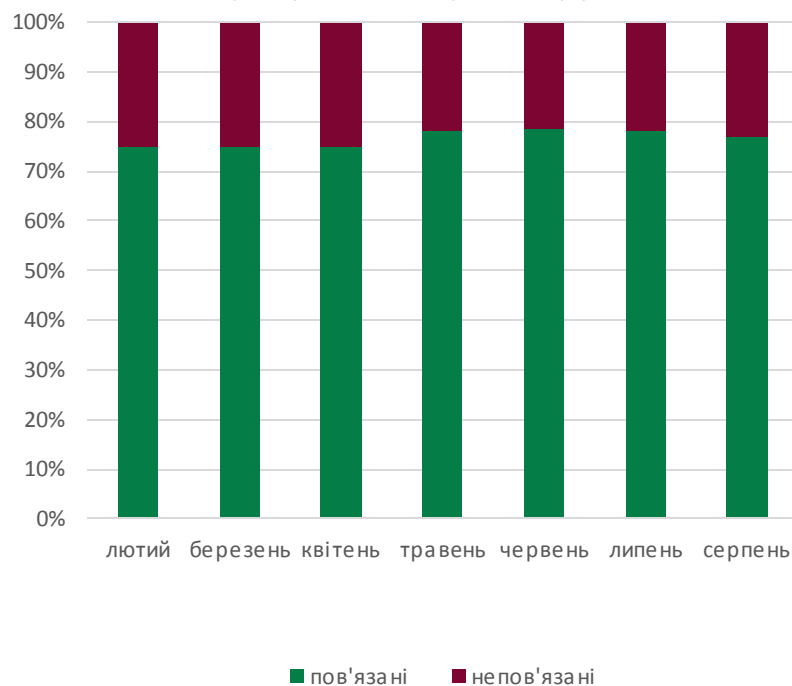
Процентні ставки за новими кредитами корпоративному сектору в національній валюті, % річних

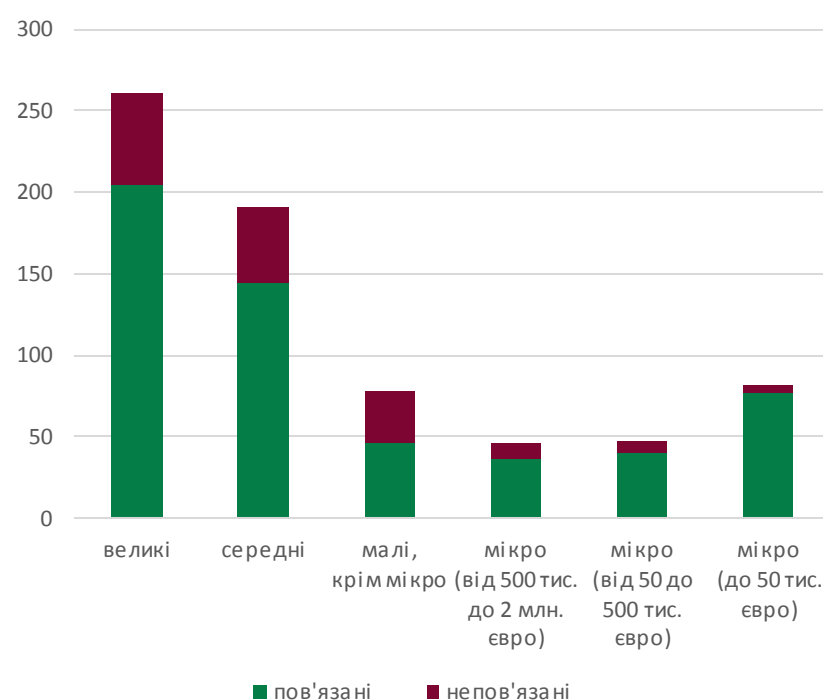
* Включаються дані секторів: нефінансових корпорацій (S.11), інших фінансових корпорацій (S.12, крім депозитних корпорацій (S.121, S.122)), а також фізичних осіб-підприємців (S.141, S.142) відповідно до Класифікації інституційних секторів економіки України.

Кредити корпоративному сектору за ознакою пов'язаності

Структура залишків коштів за кредитами корпоративному сектору, %

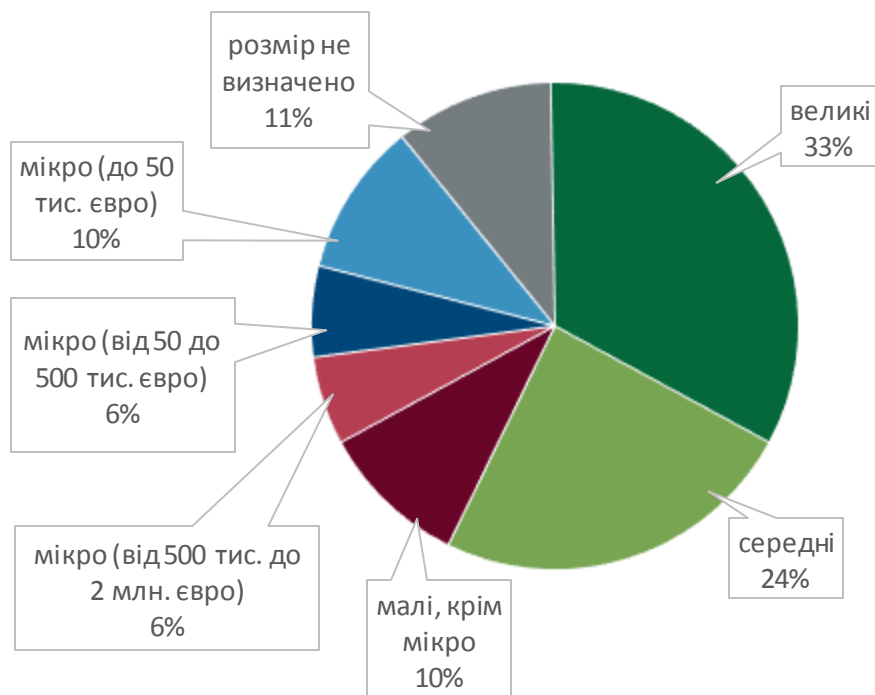
Залишки коштів за кредитами корпоративному сектору, серпень 2019 року, млрд грн

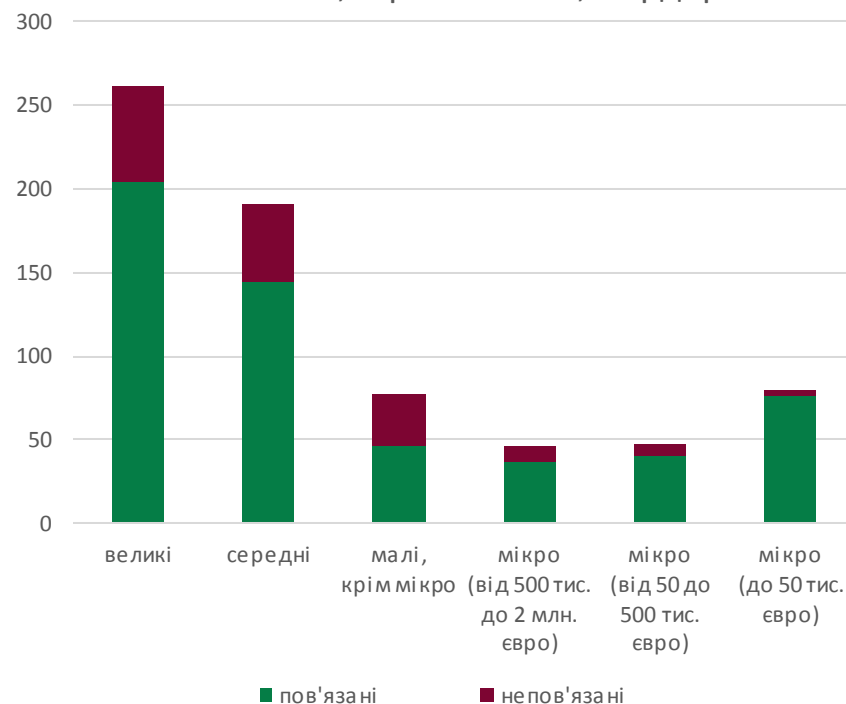
Частка кредитів, наданих пов'язаним особам, найбільша серед корпорацій мікробізнесу.

Кредити нефінансовим корпораціям

Структура залишків коштів за кредитами нефінансовим корпораціям, за розміром суб'єкта господарювання, серпень 2019

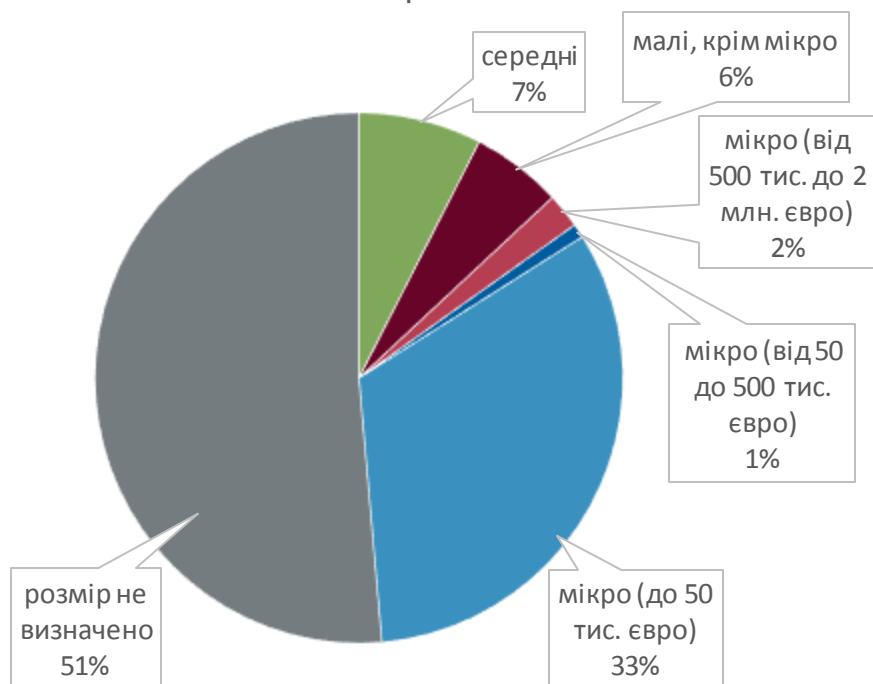

Залишки коштів за кредитами нефінансовим корпораціям, за ознакою пов'язаності, серпень 2019, млрд грн

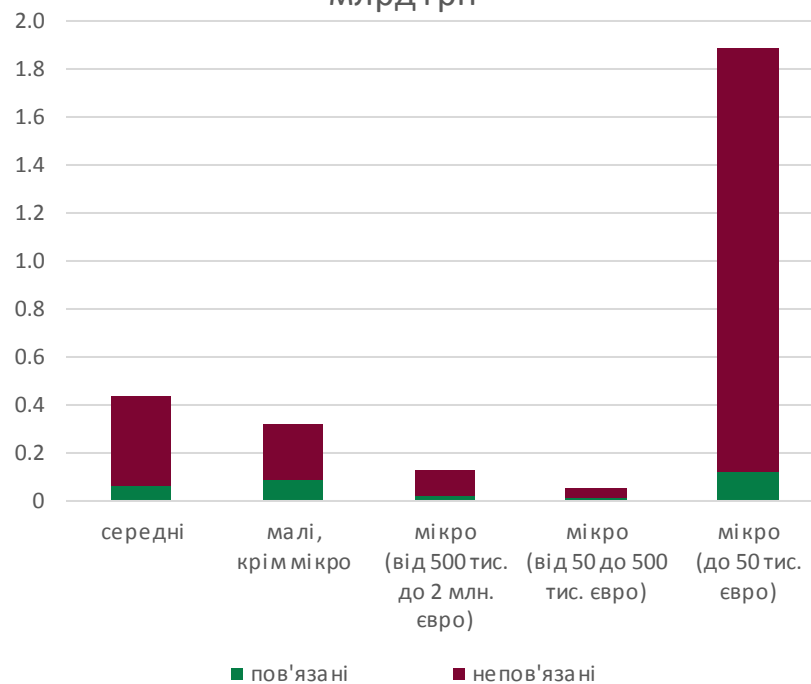

Кредити домашнім господарствам (ФОП)

Структура залишків коштів за кредитами ФОП,
за розміром суб'єкта господарювання,
серпень 2019

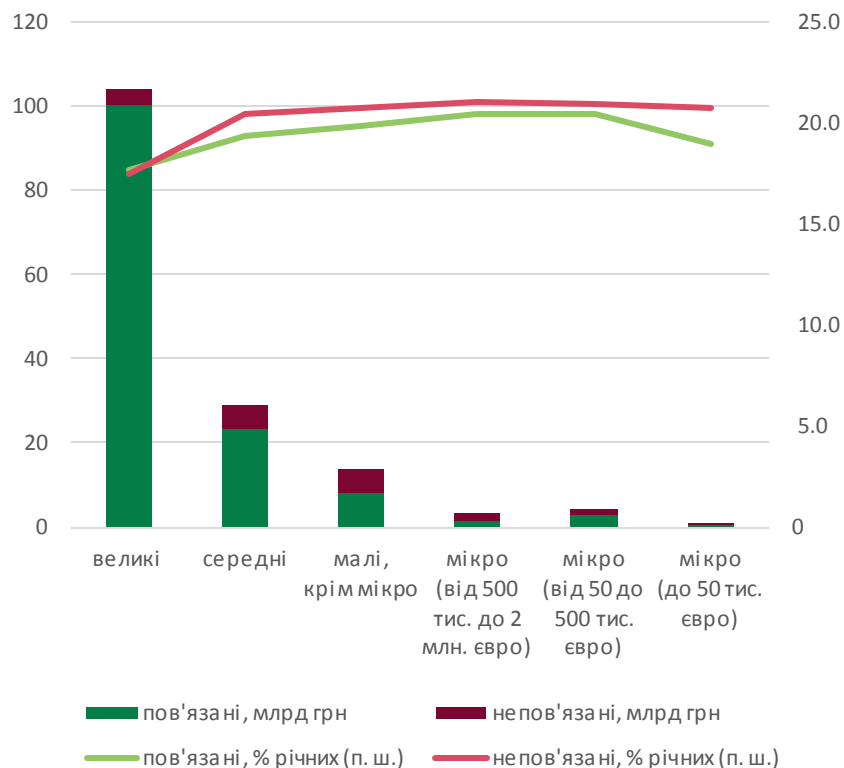
Залишки коштів за кредитами ФОП,
за ознакою пов'язаності, серпень 2019,
млрд грн

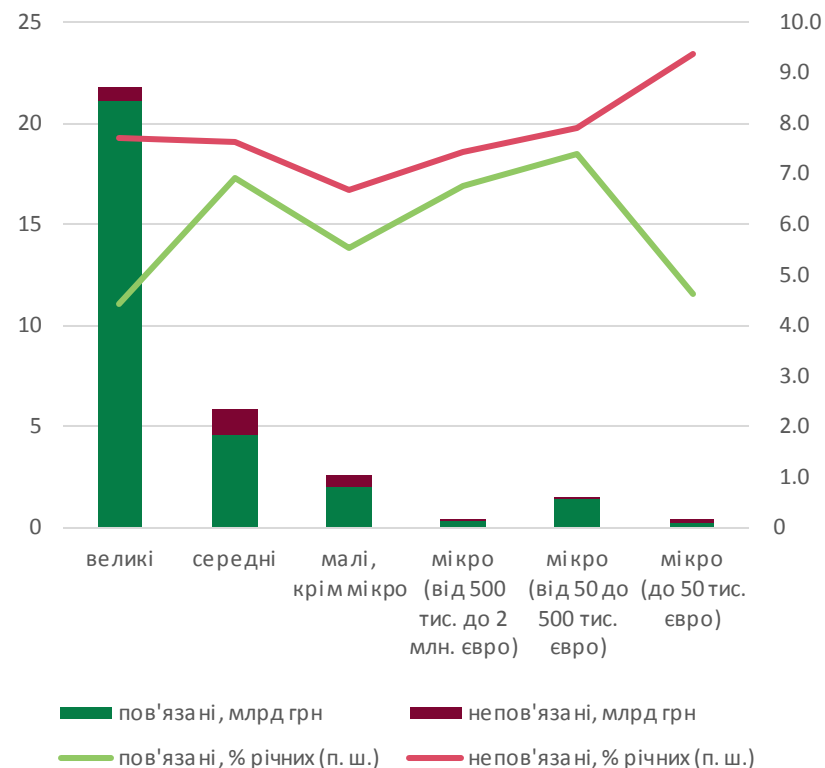
ФОП, які кредитуються, в основному, є непов'язаними з іншими контрагентами.
Частка кредитів, наданих домашнім господарствам, за якими не визначено розмір, все ще є значною.

Нові кредити нефінансовим корпораціям в розрізі валют

Нові кредити нефінансовим корпораціям в національній валюті, серпень 2019

Нові кредити нефінансовим корпораціям в іноземній валюті, серпень 2019

Ставки за новими кредитами є вищими для нефінансових корпорацій, які не є пов'язаними. Різниця в ставках в доларах США для нефінансових корпорацій, які не пов'язані та пов'язані, є суттєвою для мікропідприємства.

Нові кредити домашнім господарствам (ФОП)

